

Inleiding: 27-06-2017 Lies Krramer

Wat zijn Pensioenfondsen?

Het zijn privaatrechtelijke instellingen van sociale partners, ten behoeve van de deelnemers in de diverse pensioenregelingen. Pensioenfondsen hebben primair een maatschappelijk doel en de plicht om rendement te halen voor de deelnemers. Binnen de relatief beperkte risicoruimte is een zo hoog mogelijk en stabiel rendement het belangrijkste doel. Het pensioenfonds zal dan ook zijn blik niet op de korte termijn winst richten, maar op een zo groot mogelijke stabiliteit. Binnen het beleggingsbeleid wordt vooral gelet op ethische, duurzame en sociale doelen. (klimaat/leefomgeving enz.) De meeste pensioenfondsen zijn actieve aandeelhouders geworden die hun invloed zoveel mogelijk in samenspraak met andere aandeelhouders proberen te hebben in die organisaties waarin zij belegd hebben. De pensioenfondsen zelf hebben geen aandeelhouders die hun winsten willen incasseren, De aandeelhouders zijn wij als deelnemer!!!!

Sinds de financiële crisis in 2008 vindt er in Nederland een enorme discussie plaats over de toekomstbestendigheid van onze pensioenen. In kranten enz. wordt veel onzin en zin over dit thema uitgesproken. We hebben één van de beste pensioenstelsels ter wereld, maar het fundament stamt uit de jaren vijftig van de vorige eeuw. Sinds de financiële crisis is wel duidelijk geworden dat er veel kwetsbaarheden zijn; een gegarandeerd waarde en welvaartsvast pensioen is nu niet meer vanzelfsprekend. De arbeidsmarkt verandert, ook met een toename van de zzp'ers. Deze laatste groep bouwt niet vanzelfsprekend een oudedagsvoorziening op. De sterfte cijfers gaan omhoog. Alle fondsen hebben zich te houden aan de Pensioenwet. Deze belangrijkste wet is ingegaan op 1-1-2007 en gewijzigd in 2014. Daarnaast is er de Wet op de communicatie, die regelt waaraan de fondsen minimaal moeten voldoen en hoe hun organisatie er uit moet zien. Op de site van uw eigen pensioenfonds kunt u al deze zaken vinden. Ook wordt er daar wel verwezen naar de diverse ministeries/overheid die ook de informatie uitgebreid op hun site hebben staan. De DNB en de AFM hebben een controlerende functie op de pensioenfondsen en kunnen verplichte aanwijzingen geven of boetes uitdelen.. Naast de pensioenwet is ook het FTK (financieel toetsingskader) iets waar de pensioenfondsen zich in hun uitvoering aan moeten houden. (ingegaan op 1-1-2015) Dat betekent dat er als er gekort moet worden dit nu over 10 jaar gespreid mag worden, dit was bij het vorige FTK niet mogelijk!.) Maar als een fonds 5 jaar achterelkaar onder de verplichte dekkingsgraag van 105 % staat moet het fonds direct korten. Dit kan als eerste in 2020 gaan spelen. Maar zolang er geen definitieve besluiten over ons stelsel genomen is, blijft het "koffiedik" kijken!

Hierdoor verandert het geheel en is het huidige stelsel, waarbij er vanuit gegaan werd, dat je eigenlijk je hele leven bij één werkgever in dienst was, niet meer goed functionerend is voor de meeste mensen. Daarom vindt de politiek, die voorwaarde scheppend moet zijn: dat het pensioenstelsel aan een vernieuwing toe is en meer afgestemd moet worden op de veranderende arbeidsmarkt. Ze schrokken in 2008/2009 van het pensioen van deelnemers bij verzekeringsmaatschappijen waar veel pensioen zgn. verdampt was. Deze deelnemers moesten hun pensioen inkopen op een tijdstip dat de dagrente bijzonder laag was. Hun pensioen viel zo levenslang veel lager uit dan wanneer de rente iets hoger was geweest. Een pech generatie dus. Sinds 1-9-2016 is de Wet verbeterde premieregeling van kracht. Mensen kunnen nu kiezen voor een variabele uitkering die minder afhankelijk is van de lage dagrente en kunnen zij langer met meer risico beleggen, waardoor een hoger rendement mogelijk is.

Bij de bedrijfstakfondsen werkt dit anders. Maar vanuit de politiek werd de situatie van de deelnemers uit de verzekeringsmaatschappijen een leidende draad in de ideeën over een nieuw stelsel. Er werd minder tot niet geluisterd naar de deskundigen in de “gewone” pensioenfondsen, maar alleen naar de verzekeringsmaatschappijen en de banken. De staatssecretaris Jetta Klijnsma liet in juli 2016 weten dat zij een zo breed mogelijk draagvlak wil. Het pensioen is volgens haar te belangrijk om het aan één kabinet over te laten, laat staan aan één politieke partij M.a.w. (mijn woorden: Ze wil zich niet branden aan dit zo moeilijke onderwerp!!!)

Ook wordt vanuit diverse hoeken gepleit voor meer keuzevrijheid voor de deelnemers. Maar dit is m.i. een heilloze weg! Hierin lopen de diverse meningen nogal uiteen.

De politiek gaat ervan uit dat een nieuw stelsel vooral transparanter en minder complex moet worden. Wat zij hieronder verstaan is voor mij nog steeds een vraagteken. Tot nu toe zie ik alleen nog maar complexere voorstellen.

Alle werkenden krijgen jaarlijks een UPO en daarin kunnen ze lezen hoe hun pensioen eruit zou zien als ze nu en in de toekomst pensioen zouden krijgen. Hierin staat hun opbouw percentage(variërend tussen meestal 1.701% en maximaal 1.87,5 %) en het daarbij jaarlijks aangepaste franchise bedrag, voor bv. PFZW is dat dit jaar 11.829 euro. En kan oplopen tot 20.108 euro.

De kaders waarbinnen het nieuwe stelsel vorm moet krijgen, zijn het afgelopen jaar geschetst door de SER, het belangrijkste adviesorgaan van de regering waarin werkgevers, werknemers en onafhankelijke deskundigen zijn vertegenwoordigd. De FNV heeft zijn bijdrage geleverd met de nota: Samen delen een sterke keuze. (december 2016)

De overheid wil de nu gangbare doorsneepremie afschaffen. Ik ga er van uit dat u weet wat dit inhoud (elke deelnemer betaalt hetzelfde percentage premie, als je veel verdiend, betaal je dus iets meer premie dan iemand die minder verdiend, 10% van 100 euro is minder dan 10 % van 500 euro).Zij wil een premieregeling ontwerpen die dat verschil te niet doet. Hoe ze dat wil doen, is nog steeds onduidelijk. Voor u als de huidige gepensioneerden is dit op dit moment niet direct van belang.

Wat wel voor ons belangrijk is, is de dekkingsgraad. Deze wordt bepaald door het pensioenvermogen (dat wat de fondsen bezitten) te delen door de totale pensioenverplichtingen gedurende de eerste 60 jaar! (ja u hoort het goed, de pensioenfondsen moeten 60 jaar vooruit rekenen hoeveel geld ze dan nodig hebben om de pensioenen dan uit te betalen.)

Hierbij komt de rekenrente om de hoek kijken, Jaren lang moest er gerekend worden met een vaste rekenrente van 4 %. Sinds 2007 is deze gebaseerd op de risicovrije marktrente en die is nu erg laag. Ook door het beleid van de ECB wordt de rente extra laag gehouden Deze rekenrente is afgeleid van de handel in renteverzekeringen (swaps) tussen banken. Bv. De rente voor 20 jaar is nu ongeveer 0,7%. Als je over 20 jaar 1000 euro wilt hebben, moet je nu al 870 euro bezitten. Bij een hogere dagrente is dat veel minder.

Wie dus aan het begin van zijn carrière pensioen gaat opbouwen,, krijgt wellicht pas over 55 jaar pensioen. En dan ziet de wereld er heel anders uit!!!!

Omdat rentes langer dan 10 jaar onbetrouwbaar zijn, laat staan 55 /60 jaar, heeft de DNB in 2012 ook een soort oneindige rekenrente ingevoerd, de UFR, maar ook deze rente is niet

haalbaar gebleken en de DNB heeft deze verplichte rekenrente door de pensioenfondsen in 2015 van 4,2 naar 3,3 % verlaagd en hij zal zeer zeker nog verder dalen is mijn verwachting. Concreet: Als de rente 1 % daalt stijgen de verplichtingen met ongeveer 20%, dus als je nu 1000 euro nodig hebt om later een toegezegd pensioen te kunnen uitkeren en de rente daalt met 1% heb je opeens nu 1200 euro nodig, dat is de oorzaak van het feit dat de dekkingsgraden nu zo kelderen en er problemen ontstaan. Gezien de uitspraak van Draghi in onze Tweede Kamer, zal hierin niet snel een wijziging optreden.

Het geld verdamppt dus niet, wanneer dat gezegd wordt, is de nonsens, maar doordat we gemiddeld langer leven moeten de fondsen dus meer sparen om iedereen tot zijn dood pensioen te kunnen geven. En hierdoor zijn er nu zoveel euro's in de kassen van de pensioenfondsen!!!!

Terug naar de rente; als de rente daalt, moeten pensioenfondsen meer geld reserveren en daalt de dekkingsgraad. Ondanks de goede rendementen die de fondsen wel maken jaarlijks, Ook de fondsen die zich tegen een lage rente verzekerd hebben, hebben hier ook aan verdiend. Pensioenfondsen kunnen dus ook aan een lage rente geld verdienen, maar als de rente stijgt, verliezen zij dus dan ook weer. Het zijn dan communicerende vaten.

27062017, Lies Kramer.